

- Mogamit lamang ug limpyo ug walay sakit nga mga igtatanum.
- Mag puli-puli ug tanum (crop rotation).
- Gamit ug sex pheromone traps aron madani ug dayon masumpo ang lalaki nga bukbok ug malikayan ang pagdaghan niini.
- Mogamit lamang sa kemikal nga pestisidyo kung wala nay laing paagi nga masumpo ang dangan.

PAG-ANI

- Magkuha ug mga sampol nga unod sa ika 90 ka adlaw gikan sa pagtanum aron mahibal-an kung angay nang anihon.
- Anihon kini tulo ug tunga ngadto sa upat ka bulan gikan sa pagtanum, depende sa barayti nga gigamit ug kung maayo ang kundisyon sa panahon.
- Mamahimong putlon ug lukuton ang mga galay (dahon) aron hinlo ug mapadali ang pag ani.
- Darohon ang tudling o mahimo usab mogamit ug pala aron mapagawas ang mga unod ug sundon kini pagpamunit.
- Sa pag-harvest, likayan ang pag-itsa sa mga unod sa kamote aron dili kini madaot.
- Ilahi ang dagko ug gagmay nga unod ilabi na ang nadaot sa bukbok ug ilaga.
- Tipigan ang mga na-ani nga unod sa kamote sa lugar nga dili kini mainitan ug dugay ug dili usab mabasa aron dili kini madaot.
- Ibaligya dayon ang ani o kung tipigan pa, isulod sa sako ug ibutang kini sa limpyo ug uga nga lugar.

Tinubdan sa Impormasyon:

Produksyon ng Kamote

Philippine Council for Agriculture, Forestry and
Natural Resources Research and Development
Department of Science and Technology

Technical Reference:

Frank Wendyll D. Tusoy

Senior Science Research Specialist
Research Division

Gihimo ug giapod-apod sa:

Department of Agriculture - Caraga
Regional Agriculture & Fisheries Information Section
High Value Crops Development Program (HVCDP)
Capitol Site, Butuan City

Giya sa
Pagpananum
ug *Kamote*

Paghulagway sa mga Barayti

PSB Sp-17

- Kasagarang ani: 17.4 tonelada matag ektarya
- Pagkaguwang: 105-120 ka adlaw gikan sa pagtanum
- Dry matter sa unod: 30.1%; harina: 21%
- Puti ang kolor sa panit ug kolor yellow ang unod
- Light green ang kolor sa mga dahon
- Maayong himoon nga harina
- Lig-on batok sa scab ug weevil o bukbok
- Mahimong itanom sa bisan haing dapit sa Pilipinas

NSIC Sp-23

- Kasagarang ani: 16 ka tonelada matag ektarya
- Pagkaguwang: 105-120 ka adlaw gikan sa pagtanum
- Dry matter sa unod: 33%; harina: 25.9%
- Tapul ang kolor sa panit ug kolor yellow ang unod
- Green ang kolor sa mga dahon ug adunay pagka talinis ang kilid samtang tapul ang kolor sa punoan
- Lig-on batok sa scab ug bukbok
- Mahimong itanom sa bisan haing dapit sa Pilipinas

NSIC Sp-31

- Kasagarang ani: 16.3 ka tonelada matag ektarya
- Pagkaguwang: 105-120 ka adlaw gikan sa pagtanum
- Dry matter sa unod: 32.9%; harina: 23.8%; protina: 1.77%
- Tingkad nga pagkatapul ang kolor sa panit ug puti ang unod
- Maayong himoon nga harina
- Lig-on batok sa scab ug bukbok
- Mahimong itanom sa bisan haing dapit sa Pilipinas

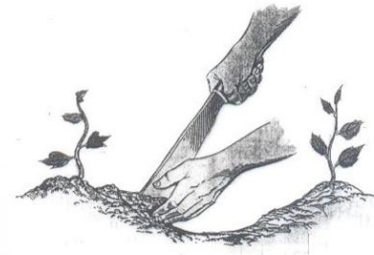
PAG-AMUMA SA TANUM

Pag-andam sa Yutang Pagatamnan

- Darohon ug karason ang yuta makausa gamit ang traktor. Kung mogamit ug hayop, darohon kaisa ug karason makaduha. Maghimo ug mga tudling nga adunay distansya nga 100 sentimetros ang gilay-on.

PAGTANUM

- Itanom sa yuta nga pataas o patakilid ang mga igtatanum nga 25-30 sentimetros ang katas-on.
- Ang isa ka ektarya nagkinahanglan ug 33,000 ka igtatanum.
- Kung ting-ulan, magtanum sa babaw nga bahin sa tudling, ug kung ting-init, sa ubos nga bahin sa tudling nga adunay distansya nga 30 sentimetros ang matag lungag nga pagatamnan ug ilubong hangtud 1/3 nga bahin sa katas-on sa igtatanum.
- Itanom dayon ang mga igtatanum apan kung kinahanglan nga temporaryong magtipig, ibutang kini nga basa-basa sa bugnaw nga dapit sulod sa duha ngadto sa tulo ka adlaw.
- Hulipan sa pagtanum ang mga nangamatay nga tanum usa ngadto sa duha ka semana gikan sa pagtanum.

PAG-ABONO

- Magkolekta ug yuta sa luna nga pagatamnan ug ipadala sa Regional Soil Testing Laboratory sa Taguibo, Butuan City para sa pagpaanalisar.
- Kung walay resulta sa pagpaanalisar, magbutang ug unom ka sako sa abono nga complete (14-14-14) sulod sa usa ka ektarya sa mga laray ug tabunan gamay ug yuta una itanom ang mga igtatanum.
- Magbutang ug compost o hugaw sa hayop nga uga na sa kadaghanon nga 10-15 ka sako matag ektarya kung kinahanglan.

- Sundan kini ug usa ka sako nga abono nga urea (46-0-0) duha ka bulan gikan sa pagtanum 8-10 sentimetro ang gilay-on gikan sa punoan ug tabunan gamay ug yuta.

PAGPATUBIG

- Patubigan ang umahan human magtanum kung uga na ang yuta.
- Kung ting-init, bisbisan kanunay ang mga pananom ilabi na sa unang duha ka bulan human pagtanum.
- Kung ting-ulan, magbutang ug kanal nga kaagian sa tubig tungod kay ang kamote daling malata kung mahumol sa tubig.

PAGSUMPO SA MGA SAGBOT

Sumpuon (puksain) ang mga sagbot 10-12 ka adlaw human pagtanum. Kung adunay Ipomoea triloba (mote-mote), sumpuon kini sa unang duha ka bulan human sa pagtanum. Ipahigayon ang pagsurko (off-barring) duha ka semana human pag tanum ug maghabok (hilling-up) 25-30 ka adlaw human pagtanum. Human niini, dili na maggamas aron dili na maapektuhan ang pagpangdagko sa ugat. Putlon o ibton na lang ang mga tag-as nga sagbot.

PAGSUMPO SA MGA SAKIT UG MGA DANGAN

- Ang bukbok maoy kasagarang makaapekto sa produksiyon sa kamote panahon sa ting-init. Atakihon niini ang igtatanum ug ang unod.
- Magtanum sa bulan sa Hunyo-Hulyo aron malikayan ang bukbok panahon sa ting-init.
- Magpili ug balason nga tabunok nga yuta ug likayan ang lapokon (piliton) nga yuta nga magliki tungod kay diha mosulod ang mga bukbok.
- Batasanon ang paghabok tungod kay kini makatabang aron dili makasulod sa yuta ang bukbok ug makaapekto sa ugat nga nagsugod na pagpangdagko usa ka bulan gikan pagtanum.